

Posudek na diplomovou práci Tomáše Hazlbauera Od absurdity lidské existence ke spolubytí

Záměr autora, splnění zadání:

Práce je strukturována do pěti kapitol, úvodu a závěru. Autor v textu pracuje s vybranými texty existenciálních myslitelů Alberta Camuse, J.-P. Sartra, Martina Heideggera a Franze Kafky. Autor formuluje zadání takto: „budeme se zabývat lidskou koexistencí z pohledu povšechně existencialistického (míněno nikoliv jakožto z pohledu konkrétního filosofického směru, ale jakožto oblast tázání se v horizontu „člověk a jeho existence ve světě“). V citovaném vytýčení úkolu diplomové práce míní pravděpodobně tedy nikoli povšechně existencialistické, jak píše (vždyť se nechce zabývat jen existencialismem!), ale existenciální prizma, kterým chce číst uvedené autory a zamýšlet se nad problematikou lidské existence (nejen ve filosofii existencialismu).

Explicitně věnuje pozornost fenoménu absurdity u uvedených myslitelů, často však jsou v textu pojmy „absurdno“, „absurdita“ využívány v nejrůznějších, často rozporuplných souvislostech, pro obhajobu navrhuji specifikovat označení absurdita světa, absurdita lidské existence, absurdita sebestvrzující smrti ad. u pisatelem analyzovaných myslitelů, a také specifikovat význam pojmu absurdita v myšlení S. Kierkegaarda, jenž neopominutelným způsobem inspiroval právě existencialismus.

Obsahové a věcné naplnění záměru práce:

Práce má dostatečný rozsah pro DP, pracuje s prameny, její takřkajíc největší slabostí je, že autor často sklouzává z roviny filosofické interpretace do polohy psychologizující, naivně deklarativní a leckdy zjednodušující. V bibliografii práce je uvedeno dostatečné množství sekundární literatury, jakoby ji však autor ve svých interpretacích (ke škodě textu) vůbec nezohlednil.

Zjednodušení se projevuje např. v konstatování, že identita dnešního člověka je dysfunkční, že je roztržtější (str. 6), že „tehdejší (???) identita“ byla snáz pojmenovatelná, než naše „rozteklá identita“ apod. Odkud bere autor jistotu (viz pozn. 2 na str. 6), že „ženy řeší toto dilema založením rodiny“ a otázka identity je pro ně lehčeji řešitelná?

Zde se naskýtá další filosofická otázka, jak rozumí autor rozdíl mezi existencí a identitou? Rozdíl totiž nikde neuvádí a pojmy existence a identita jsou uváděny bez dalšího.

Jako nejproblematictější vidím vlastní termín „nespolubytí“. Předpokládá totiž, že „spolu-bytí“ jako základní rys lidského pobytu má nějaký opak, ve smyslu polarity dobré a zlé, pozitivní a negativní. Existuje něco jako nespolybytí, když ten druhý je vždy přítomen, i ve svém „chybění“? Co tedy znamená spolu-bytí ve vztahu k autentičnosti nebo neautentičnosti lidské existence?

Práce má řadu formulačních (a nutně tedy i obsahových) nepřesností (uvádím jen vybrané):

str. 9: „věci jsou matematicky exaktně obhajitelné“ (matematika nic neobhájí, ale může například analyzovat, dokazovat apod.)

str. 9: autor se ptá, kdy se „koná“ začátek 20. století? Nehledě na nepatřičný výraz „koná“, začíná 20. století rokem 1901, nikoli 1900 jak se zde uvádí.

str. 10: Je skutečně, jak autor tvrdí, smyslem transcendentálního epoché „uzávorkovat jevy“?

-V pasážích, v nichž se zabývá Sartrovou polemikou s Heideggerovým pojetím smrti (str. 39 a násl.) ne zcela přesně odlišuje vlastní pozici Heideggerovu a Sartrovu, ani nereflktuje a nezmiňuje Sartrovo notoricky „znásilňující“ zjednodušování Heideggera (např., že „smrt dává životu smysl“).

- Co myslí autor slovy „vypořádat se se svou rodinou, se svým domovem“? (Jak se lze s nimi vypořádat???) na str. 42, podobně na str. 45 hovoří o „vypořádání“ s danou situací....

Autorova zjednodušující interpretace a časté nejasnosti (ze str. 43 uvádím): „Ano, revoltovat bychom měli, ale ne proti absurditě své existence, jelikož ona absurdní není, ale proti sebelítosti plynoucí z vyhodnocení svého počátku...“ potřebují nezbytně vysvětlit.

Jazyková a stylistická stránka práce:

V práci se vyskytují gramatické chyby a několik hrubek:

- str. 6: v Heideggerovském smyslu
- str. 12: „příslušníci evropských národů se jen těžko vyrovnávaly“
- str. 50: „...pojetí“nespolubytí“ je ve schodě s Camusem...“ apod.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku dobře.

V Praze dne 12. 5. 2010

doc. PhDr. ~~Nadězda~~ Palcová, CSc.